

Posudek na bakalářskou práci Yvony Votrubové Dílo S. K. Neumanna *Dějiny ženy* v dobovém kontextu

V prvé řadě je potřeba ocenit samotnou volbu tématu, kterým je rozbor díla S. K. Neumanna a jeho zasazení do dobových debat 20. a 30. let 20. století. Jde o dílo, kterému není věnovaná dostatečná pozornost v kontextu Neumannovy tvorby jako celku – jak autorka správně upozorňuje – ani v kontextu současné odborné debaty v rámci historie žen a genderové historie.

Práce by si zasloužila v úvodu poněkud jasnější vymezení cíle a výzkumných otázek. Z úvodu ale není úplně jasné, zda k omezení na dané tři oblasti – volná láska, svoboda mateřství a měšťácká morálka (u posledního z pojmů by vzhledem k negativním konotacím volila uvozovky) – vedla povaha dobových debat, nebo fakt, že tyto oblasti autorka pokládá za klíčové v kontextu knihy jako celku. Autorka poukazuje na to, že oblast sexuálních vztahů Neumann považoval za zásadní. Bylo by podle mého názoru zajímavé se v práci zamyslet právě i nad touto „sexualizací dějin žen“. Co vlastně pro Neumanna „dějiny ženy“ jsou – jsou to dějiny sexuálních vztahů?

Pozitivně hodnotím samotný rozbor Neumannovy argumentace. Autorka ukazuje velmi dobrou schopnost selekce toho podstatného z velmi rozsáhlého materiálu, kterým dílo je. Zároveň dokázala velmi dobře Neumannovy ideje zasadit do dobových debat. Neumannovy postoje ukazuje v dialogu s postoji dalších autorů a autorek, na základě studia dobových textů zachycuje různé hlasy v dobové debatě. Rozbor argumentace a komparace argumentů pokládám za velmi zdařilé (je potřeba ocenit také velmi dobrou stylistickou úroveň). Autorka zachycuje hlasy socialistických feministek zastávajících podobné postoje jako Neumann, opačné postoje autorů vyjadřujících se z pozic křesťanské morálky. Co mi v práci chybí, jsou hlasy liberálních feministek, případná feministická kritika Neumannových postojů.

Místy si autorka neuchovává v práci od Neumanna dostatečný odstup, zůstává v zajetí jeho argumentace. Např. věta „Z Neumannova vyjádření je patrné, že chtěl ženám umožnit přečíst si něco o vlastním pohlaví, o jejich vlastní historii a pomoci jim tak uvědomit si pravé příčiny jejich nesvobodného postavení.“ (s. 9) Právě skutečnost, že muž – intelektuál je zde tím, kdo ženám „dává“ jejich dějiny, tím, kdo jim vysvětlí jejich dějiny, je podle mého názoru zajímavým tématem k reflexi. Z hlediska vztahu subjekt – objekt by pak stála za hlubší rozbor také karikatura Fr. Bidla reagující na Neumannovo dílo, kterou autorka našla v dobovém tisku. Ta zachycuje Neumanna jako oblečeného intelektuála s dýmkou nesoucího dvě nahé ženy, jednu z nich hlavou vzhůru, s titulkem „S. K. Neumann shání materiál“.

Autorka si dala velkou práci a snažila se najít ohlasy na dílo v různých typech dobových médií. Už samo její zjištění, že dílo ve své době nebylo téměř vůbec reflektováno v médiích a nevyvolalo příliš velkou pozornost kritiky ani ženského hnutí, je velmi důležitým zjištěním bakalářské práce. Autorka tento fakt dává do souvislosti s tématem dějin žen, které je vnímáno jako téma podružné. Neviditelnost tohoto Neumannova díla spojuje s neviditelností dějin žen obecně. Nezodpovězenou otázkou ale zůstává, proč dílo nevyvolalo ohlasy v rámci prvorepublikového ženského hnutí, nestalo předmětem debat v rámci tisku spojeného s ženským hnutím.

Autorka nám ve své práci poskytuje vodítko k tomuto velmi rozsáhlému dílu, zasazuje ho do kontextu debat probíhajících v době, kdy vzniklo, což je velmi cenné. Zároveň nás vede k přemýšlení nad dalšími otázkami o povaze dějin žen a jejich „tvorby“. **Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře.**

PhDr. Jitka Gelnarová, Ph.D.

V Praze 4. 9. 2018